ESPERANTO PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift
15de jaargang
nr. 86 (2)
mrt.–apr. 1984

WERKELIJK 16 MILJOEN ??

„Hoeveel mensen spreken eigenlijk Esperanto?" Deze vraag wordt steeds weer door belangstellenden naar voor gebracht, wanneer de een of andere Esperanto-groep een informatie-bijeenkomst belegt. Ongetwijfeld is het uiterst moeilijk daarop een precies antwoord te geven. Toch is de vraag weer niet zó etherisch, dat je ze moet weglachen met een tegenzet „Hoeveel mensen spelen eigenlijk piano?", om uit te drukken, dat zulke vraag niet kan beantwoord worden.

Beter kan er op gewezen, waar het Esperanto reeds betrekkelijk ruime verspreiding heeft gevonden. 'Verspreiding' dient dan natuurlijk niet zo verstaan te worden, dat je in de betrokken streek op eender welk kruispunt in het Esperanto naar de weg zou kunnen vragen. Bedoeld zijn eerder streken, waar veel sprekers van de Internationale Taal te vinden zijn, waar vaak manifestaties worden ingericht, waarvoor vele kontaktadressen vermeld staan in internationale naslagwerken (bv. het UEA-Jaarboek, het Wereldwijde Esperanto-Adressenboek, de lijst van vrijwillige gastheren 'Pasporta Servo'). Daar kun je met je kennis al heel wat aanvangen. In de regel zelfs meer dan met andere zgn. internationale talen. Het feit immers, dat zowel de reiziger als de bezochte in hun vrije tijd dezelfde vreemde taal geleerd hebben en die in de schoot van allerlei Esperanto-aktiviteiten ontwikkelen, bindt hen aan elkaar, wat precies tot uiting komt in het publiceren van gastadressen.

Land en bevolking leren kennen

Dikwijls dienen ook internationale kongressen en jongeren-ontmoetingen ertoe, eerste kontakten te leggen, om later bij private reizen de nieuwe vrienden op te zoeken en werkelijk land *en* bevolking te leren kennen — niet slechts het strand of het hotel, zoals de doorsnee toerist, of alleen maar de stations, de musea en de drankgelegenheden van de binnenstad, zoals de «Inter-Rail» toerist. Het is niet zo

(lees verder op de laatste bladzijde)

ESPERANTO - PANORAMA
Tweemaandelijks tijdschrift uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.

Redaktie en administratie België
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.
☎ (03) 234.34.00.

Administratie Nederland
Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag.

Abonnementen
Gewoon abonnement: 100 fr. in België, 6.60 *f* in Nederland en 125 fr. of 8.25 *f* voor alle andere landen.

Steunabonnement: 200 fr. in België, 13.20 *f* in Nederland en 250 fr. of 16.50 *f* voor alle andere landen.

Vijfjarig abonnement: 400 fr. in België, 26.40 *f* in Nederland en 500 fr. of 33 *f* voor alle andere landen.

Vijfjarig steunabonnement: 800 fr. in België, 52.80 *f* in Nederland en 1 000 fr. of 66 *f* voor alle andere landen.

Levenslang abonnement: 2500 fr. in België, 165 *f* in Nederland en 2500 fr. of 206.25 *f* voor alle andere landen.

Levenslang steunabonnement: 5000 fr. in België, 330 *f* in Nederland en 6250 fr. of 412.50 *f* voor alle andere landen.

Advertenties
1/1 blz. 2850 fr.* of *f* 165
1/2 blz. 1550 fr.* of *f* 90
1/3 blz. 1200 fr.* of *f* 70
1/4 blz. 850 fr.* of *f* 50
1/8 blz. 500 fr.* of *f* 29
Kleine advertenties 15 fr.* of *f* 0.90 per woord.
Identiek advertenties in 6 opeenvolgende nummers 5 × de prijs van 1 advertentie.
Reduktie voor Esperanto-organizaties: 33 %.
Toeslag voor vergroten of verkleinen van een tekening: 300 fr. * (éénmalig).
(* + 19 % BTW)

Rekeningen
Voor België: 402-5510531-55 t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen.
Voor Nederland: 3583975 t.n.v. Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag.

Redakteurs
Anne Tilmont en Paul Peeraerts.

Verantwoordelijke uitgever
Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Esperanto-Panorama verschijnt de 1ste van iedere oneven maand.

Bijvoegsels bij Esperanto-Panorama worden slechts toegestaan als ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk veroorzaakt worden gefaktureerd.

Teksten voor publikatie moeten op het redaktie-adres toekomen uiterlijk de 1ste van de even maand.

De redaktie heeft het recht ingezonden teksten, advertenties of bijvoegsels te weigeren. In geval van diskussie beslist het Bestuur van de Vlaamse Esperantobond.

Overname van artikels is vrij, op voorwaarde dat een presentexemplaar aan de redaktie wordt gezonden.

ESPERANTO-PANORAMA

BONDSNIEUWS

Algemene jaarvergadering van FEL

Op zaterdag 24 maart om 14 u. zal in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, de algemene jaarvergadering van de Vlaamse Esperantobond plaatshebben. Die vergadering is van belang voor alle leden, niet alleen om te vernemen wat er gebeurd is of wat te verwachten is, maar ook om uw stem uit te brengen, opmerkingen te maken, suggesties te doen enz. in verband met het beleid van de Vlaamse Esperantobond.

Op de dagorde staat een zeer gevarieerd programma:

1. Financieel verslag over de werking in 1983.
2. Begroting 1984.
3. Aanvaarding van het financieel verslag en de begroting door de leden.
4. Moreel verslag 1983.
5. Ontslag van de oude Raad van Beheer (Administrantaro).
6. Voorstelling van de kandidaten voor de Raad van Beheer (Administrantaro) 1984–1985.
7. Aanvaarding door de Algemene Vergadering van de Beheerders.
8. Verkiezing van minstens vijf bestuursleden (Estraranoj) door de Algemene Vergadering uit de Beheerders.
9. Verkiezing van een nieuwe Voorzitter door de Beheerders uit de Bestuursleden.
10. Toespraak door de nieuwe Voorzitter.

Zoals u merkt staat dit keer in de dagorde duidelijk „verkiezing van een *nieuwe* voorzitter". De huidige voorzitter, de heer Edward Symoens, is aan het einde van zijn statutaire loopbaan gekomen. Wij danken hem zeer hartelijk voor de berg werk die hij als voorzitter heeft volbracht! Ieder lid van de Vlaamse Esperantobond heeft recht op één stem bij de aanvaarding van het Verslag 1983 (punt 3 van de

dagorde) en bij de verkiezing van de nieuwe Beheerders (punt 7). De leden die niet aanwezig kunnen zijn, mogen hun stem delegeren.
Wij nodigen alle leden hartelijk op deze belangrijke vergadering uit om getuige te kunnen zijn van de verkiezing van de nieuwe beleidsorganen.

Het Bestuur

Record-aantal schenkingen!

Het aantal schenkingen aan de Vlaamse Esperantobond brak in 1983 alle records. Bijna 190 000 frank aan giften werden genoteerd. Hartelijk dank aan ieder voor zijn inzet!
Ziehier de laatste lijst van schenkers van 1983:

Vorige stand:	*154 923*
F. Roose	1 250
M. De Taey	1 250
L. De Prins	500
Janssen Pharmaceutica n.v.	1 000
L. De Marré	1 250
A. Claesen	1 250
Buttenaere	500
P. Thaey	1 250
De Clerq	175
Peeraerts-Dooms	16 000
J. Torfs-De Leeuw	1 250
P. Van Acker	1 000
H. Van Ingelgem	1 250
A. De Vleeschouwer	2 530
Anoniem	2 020
Eindstand 1983	**187 398**

Officiële verklaring van de Stad Leuven

De volgende verklaring ontvingen we van de stad Leuven. Hoewel ze te laat kwam voor publikatie in ons vorig nummer, geven we ze hier nog integraal weer:
"De Stad Leuven is zich ten zeerste bewust van de taalverscheidenheid en van het belang en de noodzaak van begrip over de landsgrenzen heen.
Uit deze noodzaak van een gemeenschappelijk communicatiemiddel tussen bezoekers uit de hele wereld, groeide een 'tweede taal' formeel gekend als Esperanto.
De Stad Leuven legt graag de helft van de weg af om qua taal haar bezoekers uit andere landen te begroeten.
Daarom verklaar ik, A. Vansina, Burgemeester van de Stad Leuven, hiermee de week van 19 tot 25 februari 1984 tot Week van de Internationale Vriendschap in de Stad Leuven, wat samenvalt met een wereldwijde campagne onder auspiciën van de Universele Esperanto-Vereniging, wier doel het is de kloof in de communicatie en het onderlinge begrip der volkeren te overbruggen.

A. Vansina
Burgemeester"

JTB start met Esperanto

Het Japanse reisbureau JTB, een van de grootste ter wereld, voerde per 1 januari het gebruik van Esperanto in. Wie plannen maakt om het Verre Oosten te bezoeken, kan dus net zo goed nu bij JTB terecht. Hun adres is: Japana Turisma Buroo, Toronomon Filio, Esperanto-Sekcio, Eigyo-5-ka, Nisi-Sinbasi 1-5-13-4F, Minato-ku, Tokio 105, Japan.

Moord en Wetenschap

"Moord en Wetenschap" is niet de titel van een of ander colloquium. Het zijn twee thema's die o.a. aan bod zullen komen in *Kontakto,* een nieuw tijdschrift voor de beginnende esperantist. Andere thema's voor de jaargang 1984 zijn godsdienst, coöperatieven, mens en machine. Dit alles staat onder leiding van twee hoofdredacteurs, Anna Brennan (Italië) en Leif G. Nordenstrom (Zweden). Het is vooral de taak van de eerste ervoor te zorgen, dat de thema's ook behandeld worden in eenvoudige bewoordingen om zo de Esperanto-leerling gemakkelijke maar toch interessante lectuur te bezorgen.

Het eerste nummer van de jaargang 1984 is net verschenen. De prijs bedraagt 375 fr. of 22 gulden, die kunnen worden gestort op de Belgische rekening nr. 402-5510531-55 van de Vlaamse Esperantobond Antwerpen, of op de Nederlandse girorekening nr. 271 7591 van „Ĉefdelegito de UEA, De Hoeve". Probeer het eens een jaar. U zult er geen spijt van hebben!

Pola helpalvoko

Deziras aĉeti dekojn da ekzempleroj de la belga Esperanto-poŝtmarko (12 F, 1982), kompensante per libroj: D-ro Tadeusz Ejsmont, ul. B. Bartoko 1.m.49, bl. 427, PL–92-547 Lodz, Pollando — Kiu povas helpi?

Congressen en bijeenkomsten in onze streken

☆ 27-31 maart: Renkontiĝo de Esperantistaj Verduloj

In Brussel zal een speciaal congres worden georganiseerd voor personen die zich interesseren voor groen en milieuproblematiek. Bijdrage ca. 400 frank of 20 gulden. Overnachting vanaf 320 frank (16 gulden). — Voor verdere inlichtingen: Marc Demonty, Missionarissenlaan 39, 1080 Brussel, tel. (02) 520.19.44.

☆ 16-20 april: Lingvolaboratoria kurso

Personen die reeds enige notie hebben van Esperanto, maar nog heel wat willen bijleren, kunnen terecht in een vijfdaagse cursus waar gebruik wordt gemaakt van een taallaboratorium. De cursus vindt plaats in Nijmegen en kost 45 gulden (ca. 800 frank) die kunnen worden gestort op de Nederlandse girorekening nr. 1987.07 van Esperanto 100, Schoorl. — Info: Oene Hoekstra, Esperanto 100, Schoorl, Nederland.

☆ 28-29 april: Renkontiĝo por komencantoj en Relaxhoris

Reeds in ons vorig nummer stipten we die bijeenkomst aan. Het aantal deelnemers in het luxueuse maar toch goedkope Relaxhoris (Xhoris, bij Luik) stijgt dagelijks. Bijdrage 150 frank. Overnachting gratis. Maaltijden ca. 900 frank voor het hele week-einde. — Info: Fredo Bosmans, route de Comblain 21, 4183 Xhoris.

☆ 4-7 mei: 18a Markola Kongreso

Dit traditionele Kanaalcongres vindt dit jaar plaats in het Noordfranse Boulogne-sur-Mer. Bijdrage 30 Franse frank. Voor verdere informatie: Albert Marmenout, Helmweg 7, B-8300 Knokke-Heist.

AALST

Esperantogroep "La Pioniro" ☆

Inlichtingen: de heer E. D'Hondt, Wilgstraat 25A, 9440 Erembodegem, ☎ (053) 77.44.97.
de heer M. de Wit, Ninovestraat 157, 9440 Erembodegem, ☎ (053) 70.53.68.

Bijeenkomsten: de laatste dinsdag van de maand in de jeugdbibliotheek, Kattestraat 31 (2de verdieping).

ALKMAAR

NEA-Sekcio

Inlichtingen: mevr. F. Bakker-Kroon, Meester Quantplein 2, 1862 GB Bergen, ☎ (02208) 4582.

Bijeenkomsten: de 3de maandag van de maand.

ALMELO

NEA-Sekcio

Inlichtingen: mevr. A.J.B. Vrolijk-Hemelman, Hofkampstraat 33, 7607 NB Almelo.

Bijeenkomsten: de 3de woensdag op het bovenstaande adres.

AMSTERDAM

Samenwerkingscomité

Bijeenkomsten: AKKE-konversatie-bijeenkomsten elke dinsdag om 20 u. in het Centraal Station, laatste deur op het eerste perron (oostzijde, 2b) in, daarna 1 verdieping hoger.

Inlichtingen: J.A. Hardeveld, ☎ (075) 28.70.18.

ANTWERPEN

Koninklijke Esperantogroep „La Verda Stelo", v.z.w. ☆

Inlichtingen: Iedere donderdag van 20 tot 22 u. in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140, Antwerpen. Voor dringende zaken buiten deze periode ☎ (03) 234.34.00 ☉ (kantooruren) of 440.30.92 ('s avonds).

Bijeenkomsten: hebben plaats in het Esperantocentrum, Frankrijklei 140 (1ste verdieping), 2000 Antwerpen, telkens om 20 u. Het klublokaal is open vanaf 18 u.

Programma:

2 maart: „La rolo de lingvo(j) en la unuiĝo de popolo(j)" – voordracht door de hr. E. Symoens.

9 maart: „El propra verkaro" lezing door de hr. Rik de Roover.

16 maart: INTERNATIONALE AVOND: De hr. Pierre Babin (Frankrijk) vertelt over:
- „Kastelo Grésillon, la esperantista kulturdomo."
- „Vojaĝo per aŭtomobilo tra suda kaj orienta Alĝerio."

19 maart (maandag): conversatie-avond.

23 maart: „Masaĝo" – voordracht met demonstratie door mej. A. Tilmont.

30 maart: „Inteligentec-Kvocient-Kvizo" – o.l.v. de hr. D. de Weerdt.

6 apr.: „El propra verkaro" – lezing door de hr. F. van Dooren.

13 apr.: INTERNATIONALE AVOND: „Distraĵoj" – een programma verzorgd door 7 Britten uit Suffolk, o.l.v. de hr. Matthew Lawfield. Wie wil meewerken voor logies en begeleiding tijdens het weekeinde?

20 apr.: „Raël kaj la eksterterano" – lezing op tekst van de hr. Raymond Demarche (Verviers).

27 apr.: „Vetarmado" – forumgesprek.

4 mei: Avond in het kader van het congres van de "Eŭropa Klubo" in Antwerpen. Vermoedelijke spreker: de hr. Angelos Tsirimokos (Griekenland).

„Esperanto-Novaĵoj" is verdwenen

Alleen al het verzenden van bovenvermeld blaadje zou in 1984 vermoedelijk 12000 fr. kosten. De Vlaamse Esperantobond stelt vanaf nu hier ruimte ter beschikking voor lokaal clubnieuws. Dat maakt

„Esperanto-Novaĵoj" overbodig. Oud-cursisten, sympathisanten enz. van „La Verda Stelo" krijgen voortaan Esperanto-Panorama toegestuurd!

„Historische verhalen" en Esperanto

Aan Rik de Roover werd gevraagd of hij een tekst zou kunnen schrijven over Zamenhof. Die zou dan in 1987 verschijnen in de bekende reeks „Historische verhalen" voor de jeugd.

Hartelijk dank voor de giften

- Elke maand 200 fr. van de heer Rik de Roover.

„Klubaj respondeculoj"

De heer Bob Venhuizen kon deze taak niet langer op zich nemen. Omdat de zorgen zo omvangrijk zijn werd het werk verdeeld:

- Rosette van Herck: financies
- Paulus Dorlas: technische problemen
- Lutgart Kenis en Clara Durwael: keuken
- Dirk de Weerdt: vergaderingen buiten de eigen clubvergadering.

Twee vrijwilligersprojecten

- De lessen van Paulus Dorlas over taalproblemen kennen veel bijval. Wie kan nog introduceren in middelbare scholen in het Antwerpse?
- Dirk de Weerdt nam de taak op zich om de persdienst voor Antwerpen uit te bouwen.

Vlaamse Esperantobond
Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, ☎ (03) 234.34.00 ✆
Kantooruren: Van 9.00 tot 12.30 en van 13.30 tot 17.00 u. Op vrijdag bovendien van 19.00 tot 20.00 uur.

ARNHEM
NEA-Sekcio
Inlichtingen: de heer A. van den Brul, C. Lourdonlaan 2, Rozendaal (Gld.), ☎ (085) 64.86.09.

BERINGEN
Beringse Esperantogroep ☆
Inlichtingen: Paalsesteenweg 10, 3950 Beringen.
Bijeenkomsten: de 2de donderdag aan de Rozenlaan 5.

BLANKENBERGE
Blankenbergse Esperantogroep ☆
Inlichtingen: Helmweg 7, 8300 Knokke-Heist 1.

BODEGRAVEN
Stichting Esperanto bij het Onderwijs
Inlichtingen: Hollandshof 70, ☎ (01726) 12141

BRUGGE
Brugse Esperantovereniging „Paco kaj Justeco" ☆
Inlichtingen: St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten: de 2de en 4de donderdag in Diogenes, Schaarstraat 96.
Kursoj la 2an, 9an, 16an, 23an kaj 30an de marto.

Je la 8a de marto: Kunveno pri kio estas memorenda pri nia nacia historio.

Je la 22 de marto: „La akuzativo" fare de F. Roose.

En aprilo kursoj la 6an kaj 13an (lasta leciono).

Je la 12a de aprilo: Debato kaj ideinterŝanĝo pri faŝismo.

Je la 26a de aprilo: „La mondlingvaj projektoj" (F.R.).

Bruĝa Grupo Esperantista – Reĝa Societo ☆

Inlichtingen: R. Rotsaert, Visspaanstraat 97, 8000 Brugge, ☎ (050) 33.00.04.

Jeugdverantwoordelijke: André Ruysschaert, Ganzestraat 66, 8000 Brugge.

Bijeenkomsten: de 1ste en 3de donderdag in "De Wandelinghe", Baron Ruzettelaan 110, Steenbrugge.

BRUSSEL

Brusselse Esperantogroep

Inlichtingen: Missionarissenlaan 39 b 5, 1080 Brussel, ☎ (02) 520.19.44

Europees Esperantocentrum

Inlichtingen: Montoyerstraat 37 b 24, 1040 Brussel, ☎ (02) 513.59.95. (antwoordapparaat).

DEN HAAG

NEA-Sekcio

Inlichtingen: Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag, ☎ (070) 24.39.23.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. in het Esperantohuis, Riouwstraat 172.

TANEF (Naturamikoj-esperantistoj)

Inlichtingen: Mevr. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag, ☎ (070) 66.65.47.

Bijeenkomsten: de 2de en laatste maandag om 20 u. in zaal Nigrotje, Maarseveenstraat 2.

DEVENTER

NEA-Sekcio

Inlichtingen: J.S. Douma, Rembrandtkade 177, 7412 HL Deventer, ☎ (05700) 18304.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag.

DEURNE

Arbeidersesperantisten

Inlichtingen: J. Bonte, Ruggeveldlaan 635 b 2, 2100 Deurne.

Bijeenkomsten: de 3de dinsdag om 20 u., kasteel Bisschoppenhof, Spanhovenstraat.

DRACHTEN

Esperantocentrum

Inlichtingen: De Nijverheid 4, 9207 DK Drachten, ☎ (05120) 10.851

Cursussen: voor beginnelingen en gevorderden. Vraag inlichtingen.

EDEGEM

Esperantogroep Edegem ☆

Inlichtingen: de heer Durwael, P. Gilsonlaan 5, 2520 Edegem, ☎ (03) 440.30.92.

EINDHOVEN

Esperanto-Klubo Eindhoven

Inlichtingen: de heer R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven, ☎ (040) 11.41.62.

Bijeenkomsten: de 2de donderdag om 20 u. in Aktiviteiten Centrum "Henriette Roelants", Corn. Dankertstraat 2.

GENT

Genta Esperanto-Grupo „La Progreso" ☆

Inlichtingen: Brusselsesteenweg 385, 9219 Gentbrugge, ☎ (091) 30.13.01.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de vrijdag in zaal Vooruit, St.-Pietersnieuwstraat 23.

GRONINGEN

NEA-Seckcio

Inlichtingen: Esperanto-Centrum, Berkelstraat 5, 9725 GT Groningen, ☎ (050) 25.98.46.

Bijeenkomsten: in het gebouw Filadelfia, Dirk Huizingastraat 17.

UJE (afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)

Inlichtingen: Coranthijnestraat 69, 9715 RG Groningen, ☎ (050) 77.59.54.

HAARLEM

NEA-Sekcio „Komprenado faras pacon"

Inlichtingen: G. Duivis, Kemphaanlaan 3, 2104 BK Heemstede, ☎ (023) 26.46.02.

Bijeenkomsten: eenmaal in de veertien dagen (donderdags).

HASSELT

Esperanto Hasselt ☆

Inlichtingen: Ir. J. Christiaens, Just. Lipsiuslaan 26, 3500 Hasselt. ☎ (011) 22 74 23.

Bijeenkomsten: In het Cultureel Centrum, Kunstlaan 5.

12 maart: 20 u. Bestuursvergadering bij J. Christiaens.

26 maart: 20 u. Conversatie voor beginners.

9 april: 20 u. Bestuursvergadering bij J. Christiaens.

16 april: 20 u. Conversatie voor beginners.

Cursussen:

Wegens het grote succes van de snelcursussen in het voorbije jaar, plant Esperanto-klubo Hasselt een nieuwe lessenreeks. In tien lessen, telkens van 19.30 tot 22 u., wordt een volledig overzicht gegeven van de Esperantogrammatica en een voldoende basiswoordenschat om eenvoudige conversatie te voeren. De aanvang van deze cursus is voorzien op donderdag 5 april 1984. Inlichtingen: A. Claesen, Zonnebloemstraat 7, 3610 Diepenbeek. Tlf. (011) 33 66 03.

HILVERSUM

NEA-Sekcio „Dreves Uiterdijk"

Inlichtingen: Mej. Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum, ☎ (035) 43.320

FLE-Sekcio

Inlichtingen: Mevr. M.Dee-Tervoren, J. Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum, ☎ (035) 12.717.

KALMTHOUT

La Erikejo ☆

Inlichtingen: Rozendreef 33, 2180 Kalmthout, ☎ (03) 666.99.88.

Bijeenkomsten: de laatste donderdag in het parochiecentrum van Heide.

KAPELLE

Zelanda Esperanto-Grupo

Inlichtingen: Sally en Dries Krombeen, Juffersweg 4 B, 4421 JB Kapelle, ☎ (01102) 1563.

KORTRIJK

La Konkordo ☆

Inlichtingen: Oudenaardsesteenweg 158, 8500 Kortrijk, ☎ (056) 22.00.11.

Bijeenkomsten: elke woensdag om 19.30 u., Passionistenlaan, Jeugdherberg.

LEEUWARDEN

NEA-Sekcio

Inlichtingen: Mevr. Y. Weidema, Goutumerdyk 18, 9084 AE Goutum. ☎ (058) 88.28.10.

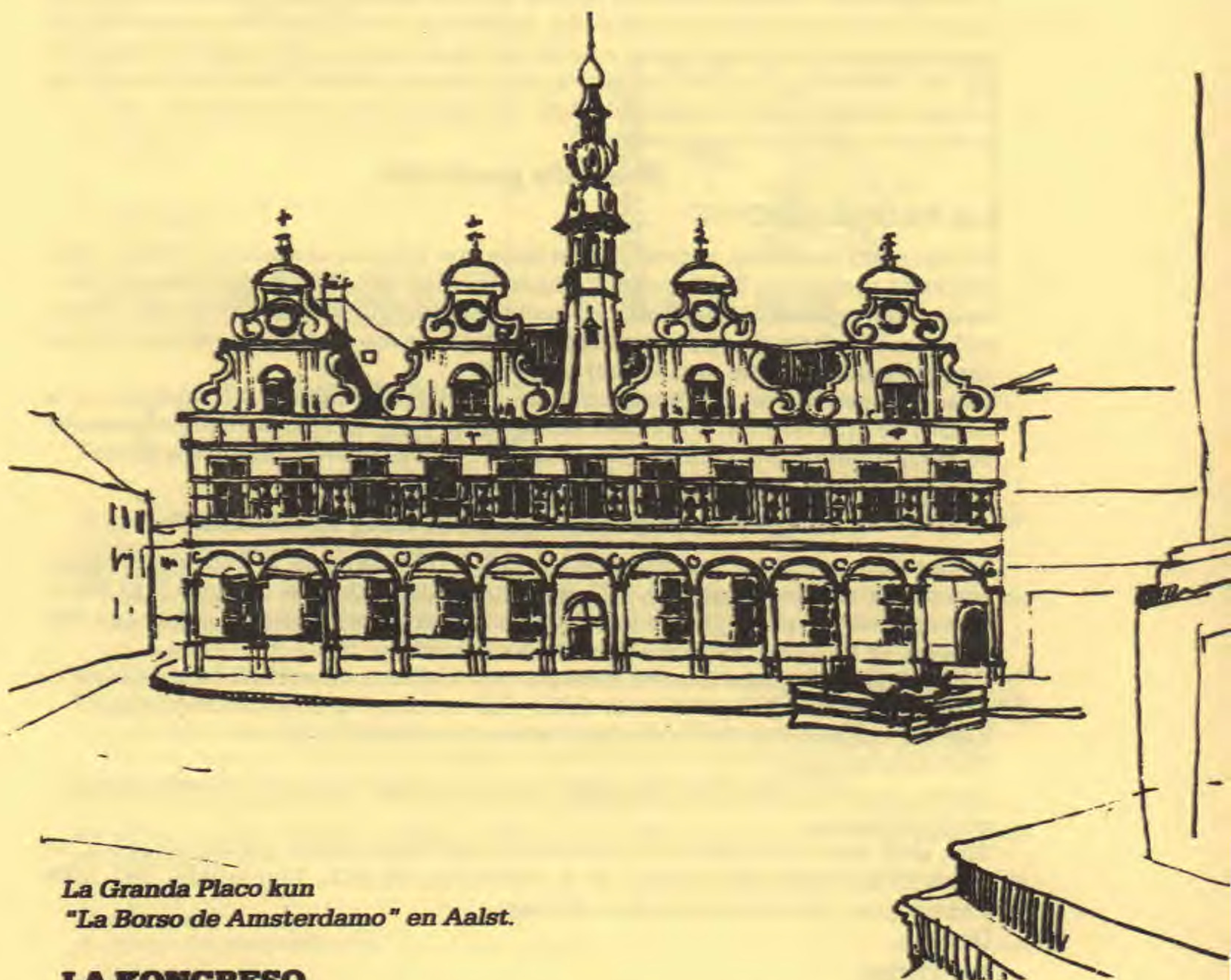
Bijeenkomsten: donderdag om de 14 dagen om 15.00 uur in het Doopsgezind Centrum, Ruiterkwartier 173, Leeuwarden.

LEUVEN

Esperanto 2000 ☆

Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, ☎ (016) 20.14.53.

Bijeenkomsten: Nieuw conservatorium, Koning Albertlaan 52, Leuven.

La Granda Placo kun "La Borso de Amsterdamo" en Aalst.

LA KONGRESO

La kongreso en Loveno, renovigo de malnova bona kutimo kaj, ni esperu, la unua el serio de regulaj Esperanto-kongresoj en nia lando, estis tre sukcesplena.
La dua kongreso okazos en Alsto kaj, ĉu estas hazarde aŭ ne, ankaŭ la dua antaŭmilita kongreso de Flandra Ligo Esperantista okazis en nia urbo (Pentekosto 1931).
Nia kongresa prezidanto simboligas la kontinuecon inter la dua en 1931 kaj la dua dua en 1984.
Estas la loka grupo „La Pioniro", kiu denove prizorgas la praktikan organizadon kun Flandra Esperanto-Ligo.

LA TEMO

La kongreso en si mem ne havos temon. La FEL-kolokvo jes. Grava priokupo (eĉ zorgo) estos batalo kontraŭ krokodiloj. Ni deziras atentigi la partoprenontojn pri la fakto ke niaj kongresoj havas sencon nur se ni uzas ilin por praktiki la lingvon, kaj tiel aŭtomate por pruvi taŭgecojn kaj eblecojn. Antaŭ ĉio ni alvokas tiujn, kiuj ne (plu) bezonas tiun praktikadon: ilia respondeco en tio estas tre alta.
Se slogano necesas tiam ĝi estu:

Bonvolu praktiki!

LA PROGRAMO

La kongresa komitato, aktive, ne nur laŭvorte, strebas al ellaboro de kiom eble plej varia programo. Ni klopodos limigi la sterilajn kaj plej ofte sensekvajn altnivelajn ideologismajn solenajn kunvenojn ĝis minimumo. Kulturo, amuzo, distro sed antaŭ ĉio homaj interkompreniĝaj kuniĝoj havos nian ĉefan atenton. Renovigo kaj modernigo ne estos nuraj sloganoj!
Inter la diversaj eroj: de komputilo al aviadilo (la kongresurbo rigardita el la ĉielo!), de arta vespero al komuna kantado, de ekspozicieto al Flandra kermeso, de serĉpromenado al serioza urbogvidado,... kiu ne trovos ion laŭ sia gusto?

**Kolokvo: Kiel eliri el la stagnado nuntempa?
Kiuj estas la psikologiaj motivoj konvinkaj?**

Konstatinte ke, ne nur en Esperantujo, sed en la tuta socio, la kultura vivo stagnas, por ne diri malprogresas, FEL-estraro opiniis oportuna, ĝuste nun kadre de la preparlaboroj por la jubilea jaro, bone pripensi kaj pridiskuti la problemon cele al eblaj, se ne solvo, almenaŭ rimedoj por plivigligo.
Ĉu la socia vivo glitas al nova, eble pli materialisma mondo aŭ ĉu eble la nuna generacio konsciiĝas pri la situacio kaj aktivas al nova, pli humaneca formo?
Kiel ajn, nia movado devos distinge rekoni la evoluon kaj profiti el ĝi.
Tial tiu ĉi kolokvo.
Tamen, kolokvo devas esti preparita. Kolokvo estas ebla nur se sufiĉe da personoj kunlaboras.
Tial, se la afero interesas al vi, bonvolu formuli viajn ideojn, pripensaĵojn k.s. kaj sendi ili kiel eble plej baldaŭ al la sekretario de FEL, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, plej laste antaŭ fino de majo.
Dankon.

LA URBO

Pri la urbo (eble ne la plej alloga el nia lando, sed tamen ne sen ĉarmo!) ni ne multon publikigas nun. Vi havos okazon ĝui veran panoramon de ĝi (el la aero), vi povos konatiĝi kun ĝi en ludema maniero, vi ankaŭ povos – plejeble dece kaj nelacige – sekvi nian gvidanton dum klariga promeno.

LA KONGRESEJO

Ni loĝos en la Kapucena Abatejo, Kapucijnenlaan 95 en Aalst kaj tranoktos en du dormejoj kun pli-malpli apartaj ĉambretoj. Ĉiuj ĉambretoj enhavas unupersonan liton kaj metalan ŝranketon, kiun vi povos ŝlosi per pendseruro. Vi mem devos kunporti la necesajn littukojn kaj vian pendseruron (ni ne havos asekuron kontraŭ ŝtelo!).
En ĉiu dormejo dormos 36 personoj. Do atentu, vi ne estos sola! Entute ni disponas nur pri 72 loĝlokoj.
Ebleco loĝi en luksa aŭ alia hotelo ekzistas: se necese bonvolu sciigi al ni viajn dezirojn kaj ni klopodos kontentigi vin.

NE SKRIBU ĈI TIE	
PD 1984 ..../.........	NR ....
25 1984 ..../.........	UEA ..../.....
PAGITA	
PAGENDA	
POR ADMINISTRA UZO	

ALIĜILO

Kongresa sekretariejo: Esperanto-Kongreso 1984, Wilgstraat 25 A, B-9440 Erembodegem-Aalst, Belgio – tel. (Belgio) (053) 77.44.97

Por pagoj:

- nur en Belgio – Pagu la sumon en belgaj frankoj al la bankkonto 001-1373774-39 de Esperanto-Kongreso 1984, Aalst.
  Klare menciu "Kotizo Kongreso 1984" kaj vian nomon.
- *nur* el eksterlando – Pagu la sumon en guldenoj al la poŝtkonto 37-89-64 de UEA Rotterdam aŭ, se necese, bankkonto ĉe Bank Mees en Hope, Coolsingel 93, NL-3012 AE Rotterdam, n-ro 25.52.89.804, same je nomo de UEA. Klare menciu "Kotizo ERDH-J" kaj vian nomon – Pagante per banko, nepre aldonu la bankkostojn (5,5 guldenoj).

Grava rimarko: Sendu la aliĝilon al la kongresa sekretariejo en Aalst.

Mi aliĝas al la Esperanto-kongreso 1984 en Aalst laŭ kondiĉoj ĉi-subaj kaj prezoj sur dorsa flanko.

(*): forstreku nevalida(j)n mencio(j)n

Viro/Virino *

Kompleta nomo (preslitere): ....

Familia nomo (preslitere) ....

Kompleta poŝta adreso, nacilingve kaj per latinaj literoj, kun poŝtkodo ĝuste lokita:

....

....

Lando (en Esperanto): ....

Naskiĝdato: .... Profesio aŭ fako: ....

Lingvo hejma (dialekto): .... Lingvo nacia: ....

Dato de aliĝo: ....

Dato de pago: ....

Pagmaniero: ....

SUBSKRIBO

KONGRESKOTIZOJ: nur belgoj pagu per belgaj frankoj.
nur eksterlandanoj pagu per guldenoj.

Dato de alveno de la pago

ĝis	31/07/1984	1 500 Bfr.	79 Gld.
ekde	01/08/1984	1 750 Bfr.	92 Gld.

Tiu kotizo inkluzivas loĝadon (2 noktoj en simplaj dormejoj), manĝojn (de vendredo vespere ĝis dimanĉo tagmeze) kaj partoprenon en ĉiuj kongresaj aranĝoj.
ATENTU: la kotizo NE inkluzivas littukojn, do kunportu viajn proprajn (unulitajn) aŭ dormsakon!

Plena kotizo laŭ la kotiztabelo ....

O Mi ne loĝas en la kongresejo (–300 Bfr/15 Gld.) – ....

O Mi rajtas rabaton de 10% ekde la dua persono el mia familio – ....

O Mi rajtas rabaton de 20% ĉar mi estas malpli ol 26-jara – ....

O Mi nur partoprenos sabate la 1-an de septembro aŭ/kaj dimanĉe la 2-an de septembro kaj pagos surloke la parttempan kotizon
(forstreku la nevalidajn)

O **Mia kotizo tiel estas** ....

O Mi antaŭmendas .... trinkglaso(j)n kun engravurita teksto kaj kongresa emblemo kiel memoraĵon pri la kongreso. Mi pagas 100 Bfr/5 Gld. por ĉiu ekzemplero. Do: ....

O Mi petas vin sendi subtenkartojn de Flandra Esperanto-Ligo (nomo kaj adreso sube) kaj pagas 100 Bfr (12 Gld por eksterlando) por ĉiu ekzemplero. Tiu ĉi subtenkarto inkluzivas jarabonon al Esperanto Panorama.

Nomo: .... Adreso: ....

....

Nomo: .... Adreso: ....

....

Mi do pagas sume: ....

KONDIĈOJ

- La kongreskotizo rajtigas al loĝado (krom se alie menciite), manĝaĵoj kaj partopreno al *ĉiuj* kongresaj aranĝoj.
- Por la limdato de la aliĝilo validas la dato de RICEVO de la pago.
- Kongreskotizo estos repagita nur post skriba peto al la kongresa sekretariejo antaŭ la 01/08/1984.
  Ĉiuokaze 20% de la kotizo estos neniel repagebla.
- La aliĝilo nepre sendu *nur* al la kongresa sekretariejo.
- Paganto por alia persono, indiku ĉiam klare la celon de la pago kaj menciu detale la nomon kaj adreson de tiu persono.
- Rabatoj ne validas por parttempaj partoprenontoj.

Programma:

Merkredon la 14an de marto: "Vespero 2000": ĝenerala kunveno cele al fondiĝo de a.s.p.c. „Esperanto 2000", kun elekto de estraro k.a.

Merkredon la 11 de aprilo: „Vespero 2000" parolata ĵurnalo plus „la Hungara Lingvo (mal)simila al Esperanto" (Marc Vanden Bempt).

LIMBURG

Esperanto Limburg ☆

Inlichtingen: Justus Lipsiuslaan 26, 3500 Hasselt, ☎ (011) 22.74.23.

MECHELEN

Mechelse Esperantogroep ☆

Inlichtingen: de heer R. Saels, Lange Zandstraat 52, 2580 St.-Kathelijne-Waver, ☎ (03) 231.17.90.

Bijeenkomsten: de 1ste maandag om 20 u. in het VTB-lokaal, O.L.Vrouwestraat 34.

MORTSEL

Esperantogroep Mortsel ☆

Inlichtingen: Speeltuinlaan 14, 2510 Mortsel, ☎ (03) 449.50.06 of St.-Hathebrandstraat 8, 2510 Mortsel, ☎ (03) 449.50.24.

Bijeenkomsten: iedere zondag om 10 u. (voor beginnelingen) en om 11. u (gevorderden) in het Hof van Rieth, Molenlei 68.

NIJMEGEN

Esperanto-Klubo Zamenhof

Inlichtingen: Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen, ☎ (080) 55.15.05.

Bijeenkomsten: de 2de en 4de woensdag om 20 u. op het vermelde adres.

ROTTERDAM

Esperanto-Grupo Merkurio

Inlichtingen: de heer R. Moerbeek, ☎ (010) 36.15.39

Bijeenkomsten: de 1ste en 3de woensdag om 20 u., Rotterdam, Aristotelesstraat 200.

FLE-Afdeling 2

Inlichtingen: Mevr. N. Vollegraaf, Dorpsweg 111 A, 3082 LG Rotterdam, ☎ (010) 29.46.84.

Bijeenkomsten: de eerste 3 donderdagen, Brabantsestraat 12.

SAT-Rondo

Inlichtingen: Mevr. N. Bout-van Veen, Tweede Pijnackestraat 12 A, 3035 GJ Rotterdam, ☎ (010) 66.30.73.

PTT Esperanto-Grupo „Esperanto estu nia celo" – NEA-Sekcio

Inlichtingen: de heer L. van Duijn, Touwslagersstraat 6A, 3061 VX Rotterdam.

Bijeenkomsten: elke woensdag om 20 u. in het postkantoor, Delftseplein (5de verdieping).

ST.-NIKLAAS

Esperantogroep St.-Niklaas ☆

Inlichtingen: Leo Corijnen, Weynstraat 1, 2700 St.-Niklaas, ☎ (03) 776.33.88 of (03) 772.57.42.

TESSENDERLO

Esperantogroep Tessenderlo ☆

Inlichtingen: Willy Godeleine, Kerkstraat 13/1, 3980 Tessenderlo.

Bijeenkomsten: elke 4de woensdag.

TIENEN

Inlichtingen: Marc vanden Bempt, Duisburgsestraat 12, 3030 Leuven, ☎ (016) 20.14.53.

Cursussen: Iedere dinsdag van 20 tot 22 u. in "'t Koelieske", Broekstraat 48, Tienen.

TILBURG

Esperanto Tilburg

Inlichtingen: de heer H. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg, ☎ (013) 68.04.73.

TURNHOUT

Inlichtingen: de heer G. Duyck, Harmoniestraat 47, 2300 Turnhout, ☎ (014) 41.22.33.

UTRECHT

Samenwerkingscomité

Inlichtingen: de heer Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht, ☎ (030) 61.69.67.

WILRIJK

Esperantogroep Wilrijk ☆

Inlichtingen en Bijeenkomsten: Doorn-

straat 22, 2610 Wilrijk, ☎ (03) 827.24.05 (alle dagen behalve woensdag tussen 10 en 12 u.).

ZAANSTREEK
Esperanto-Centrum
Inlichtingen: postbus 433, 1500 EK Zaandam, ☎ (075) 16.69.31.

De groepen aangeduid met een ☆ zijn aangesloten bij de Vlaamse Esperantobond. Het lidmaatschap bedraagt er 200 fr. per persoon en geeft recht op een gratis abonnement op *Esperanto-Panorama*. Het lidmaatschapsgeld kan worden betaald aan de groep of rechtstreeks op rek. 402-5510531-55 van de Vlaamse Esperantobond.

GRATIS UW MEDEDELINGEN HIER!

U hebt het reeds gemerkt. Niet alleen is de schikking van de gele bladzijden veranderd, maar bovendien werd het aantal gebracht van 4 op 8. Voorlopig hebben we die extra pagina's gevuld met (betaalde) advertenties. Deze ruimte staat gratis ter beschikking van u, Esperantogroepen, waar ook in Vlaanderen of Nederland. Voortaan kunt u niet alleen de programma's van uw groep publiceren, maar bovendien meer uitgebreid groepsnieuws, zoals bestuursverkiezingen, personalia, nieuwe initiatieven enz. Een voorbeeld vindt u in dit nummer onder Antwerpen, „La Verda Stelo".

Enkele tips:

- ***schrijf beknopt. Te lange teksten zijn zelden interessant voor een blad als het onze.***
- ***zend uw teksten tijdig in. 20 dagen vóór verschijnen is de uiterste limiet (dwz. op 10 april voor het nummer van mei-juni.)***
- ***zend voor deze rubriek geen commerciële teksten, tenzij u bereid bent ervoor te betalen. Voor commerciële inlassingen vindt u de tarieven op blz. 2.***
- ***u kan zelf kiezen tussen teksten in het Nederlands of in het Esperanto, alnaargelang u zich richt tot een ruim publiek of alleen tot Esperantosprekenden.***

Met het postorderbedrijf van FEL, Esperantoboeken goedkoop bij u thuis!

Met meer voordelen voor U!

→ *Alle* Esperantoboeken vlug leverbaar
→ *Lagere* verzendingskosten
→ *Minstens 5 %* vermindering voor leden van FEL op *alle* boeken

Ziehier een keuze uit ons boekengamma:

● «La aventuroj de ŝpar- kaj alia porketoj» (Rik De Roover). — Het verhaal van een spaarvarkentje dat levend wordt en in onze streken allerlei avonturen uithaalt. Voor jong en oud! — *Catalogusprijs:* 248 fr. / *FEL-prijs:* 225 fr.

● «Hungara Antologio». — Meer dan 200 literaire stukjes van beroemde Hongaarse schrijvers in één boek van 450 blz. — *Catalogusprijs:* 1118 fr. / *FEL-prijs:* 995 fr.

● «Asteriks, la Gaŭlo» (Goscinny). — Asterix is nog steeds de stripheld van het ogenblik. Zijn beste verhaal nu ook bij FEL in het Esperanto verkrijgbaar tegen sterk verlaagde prijs. — *Catalogusprijs:* 259 fr. / *FEL-prijs:* 195 fr.!

● «De sociopolitieke, pedagogische en kulturele waarde van het Esperanto» (Edward Symoens). — Pas verschenen. Een standaardwerk dat niet mag ontbreken op de boekenplank van iedere Esperantogroep of van iedere actieve esperantist. — *Catalogusprijs:* 100 fr. / *FEL-prijs:* 78 fr.

● «Belga Antologio, Flandra Parto» — Dit boek, uitgegeven in 1928, is jaren uitverkocht geweest. Er werd 2000 frank en meer voor geboden. Het bevat vertalingen van alle genres uit de Vlaamse literatuur, van «Den Vos Reynaerde» en de «Legende van Beatrys» over Conscience en van Ryswyck naar Gezelle, Claes, Timmermans, van de Woestijne en vele meer. Op het ogenblik zijn er weer een vijftigtal exemplaren op de markt die uitsluitend zullen worden verkocht aan leden van FEL! Prijs: *luxueus ingebonden* 750 fr.; *genaaid* (iets minder fraai uitzicht, maar de boeken zijn meer dan vijftig jaar oud!) 350 fr.

Hoe bestellen?

Systeem 'A' (= afhalen). U bestelt schriftelijk of telefonisch. Na enkele dagen krijgt U bericht vanaf wanneer U de bestelde boeken kunt afhalen. U betaalt bij levering zonder enige toeslag.

Systeem 'O' (= opzenden). U bestelt telefonisch of schriftelijk. Wij zenden U de boeken op met factuur. U betaalt de boeken + de prijs van de werkelijke verzendingskosten na ontvangst.

Slechts één adres:

Vlaamse Esperantobond (FEL), Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen. Tel. (03) 234.34.00 (24 uur op 24 uur — 's avonds kunt U uw bestellingen op band inspreken).

Wat als U geen lid bent van FEL?

De speciaal lage prijzen gelden enkel voor leden van de Vlaamse Esperantobond. Maar geen nood: als U geen lid bent, rekenen wij bij uw eerste bestelling 200 fr. extra aan. Voor die prijs bent U lid tot eind 1984 met alle voordelen daaraan verbonden!

Colloquium over tweetaligheid

Het Davidsfonds Halle richtte een colloquium in over twee- en meertaligheid der Vlamingen. In het panel zaten mensen uit het onderwijs, de industrie en de politiek. Welke taal op de tweede plaats komt na het Nederlands blijft een kwestie van voorkeur. Een feit is, dat het Engels dicht genaderd is op het Frans. Anderzijds zijn er de Esperanto-mensen die sterk geloven in hun eenvoudige, universele taal. Zij prijzen hun taal aan als de ideale oplossing voor de taalvraagstukken op wereldgebied.

De voorstanders van Esperanto ondervinden echter concurrentie van een beweging voor levend Latijn. Deze gaat er van uit dat deze taal nu nog beschikt over een infrastructuur die wereldwijd is.

Vlamingen mogen zich nochtans niet bekeren tot een grotere taalgroep, want een volk dat zijn taal zou opgeven zou ook het contact met zijn cultuur verliezen. Daarom pleitte men eveneens voor het behoud van het dialect.

Vastgesteld werd ook dat de talenkennis van de kandidaten afneemt. Een van de oorzaken zou zijn dat de scholen de nadruk te fel leggen op de gesproken taal, zonder de structuur van de taal nog voldoende te beklemtonen.

Vanuit het bedrijfsleven kwam ook de opmerking dat de moderne computertechnieken een zeer nauwkeurig taalgebruik vereisen, bijvoorbeeld met veel belang voor punten en komma's omdat een minuscule fout grote gevolgen kan hebben bij programmatie.

Andere bedrijfsmensen zijn van mening dat het voordeel van de talenkennis (Engels) opweegt tegen het eventueel gebrek aan creativiteit. Door een enorm aantal uren te besteden aan taalstudie gaat inderdaad misschien de kans teloor om top-wetenschappers te vormen en research te doen.

(Het Laatste Nieuws, 7 dec. 1983) ⓑ

De Zamenhof van het Duits

Het afgelopen jaar 1983 bracht verscheidene Duitse persoonlijkheden in herinnering: de toondichter Richard Wagner, de wijsgeer Karl Marx, en de godsdiensthervormer Maarten Luther, die 500 jaar geleden geboren werd in de huidige Duitse Demokratische Republiek. Deze marxistische staat had dus grond om twee historische figuren tegelijk te herdenken. Voor Marx bracht dat vanzelfsprekend geen enkel probleem mee, maar de plechtigheden ter ere van Luther waren eerder verrassend, aangezien deze laatste tot voor kort in de marxistische geschiedschrijving helemaal niet tot de vereerde voorgangers behoorde. Ondertussen werden dan toch revolutionaire elementen van Luther in maatschappelijke zin ontdekt. In de rest van de

wereld werden deze aspecten niet bepaald over het hoofd gezien, maar de nadruk lag natuurlijk hoofdzakelijk op zijn religieuse betekenis.
Desondanks bleef gedurende het ganse herdenkingsjaar één belangrijk aspekt van Luthers werk zo goed als onvermeld, dat vooral esperantisten zal interesseren. Hérdrukken van zijn brieven, pamfletten, boeken en mededelingen — dwz. in de oorspronkelijk door Luther gebezigde taal — gingen en gaan nog steeds in grote aantallen over de toonbank; sommige waren zelfs in enkele dagen uitverkocht. Waarom? Waarschijnlijk mede omdat duitssprekenden zelfs vandaag nog aangetrokken worden door de gespierde taal van Luther — welke drastisch opbotst tegen het verwarde, ziekelijk verengelste Duits, dat tegenwoordig opgeld maakt in pers en massamedia, niet het minst in de mond van politici.
Het staat namelijk buiten kijf, dat Luther een belangrijke rol heeft gespeeld in de standaardisering van het Duits — ja, er mag zelfs gezegd worden, dat hij het was, die ze *schiep*! Van kapitaal belang hierbij was zijn volkse vertaling van de Bijbel, waarvoor hij vele nieuwe bewoordingen moest bedenken. Daarvoor putte hij niet uit de toenmalige 'geleerde' talen, hoofdzakelijk Latijn, maar uit het algemeen Germaanse taalgoed. Hij „keek naar de mond van het volk" en schiep zodoende een *nieuwe* taal op basis van de bestaande levende woordenschat. Het resultaat was helemaal niet, zoals sommigen misschien zouden verwachten, een kunstmatig aandoend, kleurloos samenraapsel, maar een in alle opzichten natuurlijke, uitdrukkingsvolle, keurig gevormde taal, harmonisch van klank en — binnen zekere perken — zelfs zodanig superieur, dat ze tot op de huidige dag voortleeft.
Ik weet niet of en in hoeverre Zamenhof, de schepper van het Esperanto, op de hoogte was van Luthers prestaties terzake, maar hij ging praktisch op dezelfde manier tewerk. Uit een bestaande woordvoorraad schiep ook hij een nieuwe taal, volledig die naam waardig, en juist daarin ligt het geheim van het succes van Esperanto. We kunnen dus gerust de zaken omkeren en zeggen, dat Luther de Zamenhof was van de Duitse taal, en daarmee hebben we ook een stevig argument tegen diegenen die de 'kunstmatigheid' van het Esperanto menen te kunnen kritikeren. Steeds weer dient erop gewezen, dat gelijkaardige pioniers, geheel of gedeeltelijk aan de basis liggen van de 'definitieve' vorm van heel wat zogenaamd 'natuurlijke' talen: Frans, Spaans, Engels, Italiaans...
Het enige grote verschil ligt in de strikt logische opbouw van de internationale taal, die Zamenhof toepaste en toepassen kon, zowel inzake woordvorming als (vooral) spraakleer. Hier ligt nog een interessante taak voor taalvorsers: het vergelijken van de taalkundige ingrepen van Luther en Zamenhof.

(Monato, december 1983)

Reagan:
"Nichibei no yunawa eien desu"

Als onderdeel van zijn bezoek aan Japan heeft de Amerikaanse president Reagan gisteren een toespraak gehouden in het Japanse parlement. De aanwezige parlementariërs waren er getuige van hoe Reagan die de afgelopen drie jaar naam heeft gemaakt met zijn toespraken en optredens in het openbaar, nu een keer de fout inging. Om zijn gehoor aan zich te binden, probeerde Reagan Japans te spreken. Dat ging hem niet al te best af. Op een gegeven moment onderbrak hij zijn Engelse tekst en zei: "Nichibei no yunawa eien desu". De zin betekent niets in het Japans, maar het gehoor klapte toch uit beleefdheid, terwijl enkele volksvertegenwoordigers in de lach schoten. Wat Reagan had willen zeggen, was "Nichibei no yujo wa eien desu" en dat betekent "Lang leve de Japans-Amerikaanse vriendschap".

(Het Binnenhof, 11 nov. 1983)

Veeltaligheid in Londen

Op de scholen van de Britse hoofdstad worden tegenwoordig niet minder dan 147 verschillende talen gesproken. Meer dan 50 000 Londense schoolkinderen spreken thuis een andere taal dan Engels. Een en ander blijkt uit een officieel rapport over de talen op de hoofdstedelijke scholen. De meest gesproken vreemde taal is het Bengaals. Andere veel gesproken talen zijn onder meer Turks, Spaans, Grieks, Chinees, Italiaans, Arabisch, Frans en Portugees.

(Het Binnenhof, 10 nov. 1983)

Exportleraren

Ene professor J. Honey, direkteur van het Onderwijsinstituut van de Polytechnische School van Leicester (Engeland) is de volgende mening toegedaan: „Wij moeten leraren opleiden voor de export. Doordat Engels de belangrijkste taal is geworden voor internationale kommunikatie, werd een enorme vraag geschapen naar specialisten in het Engels. Gedurende de jaren hebben wij alle initiatief overgelaten aan de Fransen. Hun opzettelijk gepland kultureel imperialisme was de oorzaak van enorme investeringen om het onderwijs van het Frans in de wereld te bevorderen." — Klaarblijkelijk heeft deze hooggeleerde heer nog nooit gehoord van zijn bloedeigen Britisch Council: de pot verwijt de ketel...

(EFL-Gazette, dec. 1982)

Een boekenbon van 200 fr. gaat naar Eddy van den Bosch uit Bazel. — Hartelijk proficiat!

(vervolg van p. 1)

moeilijk te schetsen waar het Esperanto reeds een dergelijke ingang gevonden heeft.

Een dicht net over Europa

In vrijwel elk land van Europa zijn Esperanto-organismen te vinden met soms ettelijke duizenden leden. Juist in Oost-Europa is het Esperanto sterk verbreid. Op de eerste plaats dienen hier Polen, Hongarije, Joegoslavië en Bulgarije vermeld.

Zuid-Amerika: idealisme

Alhoewel de bewoners van Zuid-Amerika nauwelijks naar andere landen kunnen reizen, is het Esperanto bij hen toch ingeslagen. Ze leren het vooral uit idealistische overwegingen: het Esperanto als tweede taal voor *alle* mensen.
In Midden-Amerika en Mexico, met Cuba als uitschieter, is de toestand vrijwel idem. Noord-Amerika daarentegen schijnt belangstelling op te brengen vooral uit zakelijke overwegingen, wat het hoge percentage wetenschapsmensen en universiteiten kan verklaren, bij wie het Esperanto wortel schiet.

In Azië slechts individueel

In Azië bestaan vooralsnog slechts hier en daar kernen van esperantisten. In Japan en Korea nochtans, landen met een hoge levensstandaard, is de toestand goed te vergelijken met die van Europa. In China wordt het Esperanto reeds tientallen jaren gebruikt om het buitenland te informeren over dit reusachtig rijk. Middelen daartoe zijn het luxueuse maandblad *El Popola Ĉinio* en de viermaal per dag op korte golf uitgezonden programma's van Radio Peking. Sinds de Chinese Volksrepubliek haar poorten wat meer heeft opengezet voor de wereld, verschijnen ook vaker Chinese delegaties op de Esperanto-kongressen. Steeds weer wordt er bericht over massale kursussen, met liefst duizenden gegadigden! Als bekroning plant China in 1986 een Esperanto-Wereldkongres, dat alle vorige in de schaduw zou moeten stellen.

Iran: de neutrale taal

Stevig ingeworteld is het Esperanto ook in Iran, waar eveneens duizenden cursisten vermeld worden. Met behulp van de neutrale wereldtaal willen zij achteraf zoveel mogelijk westerse know-how opdoen, om niet uitsluitend van de hoofdzakelijk Engelse vakliteratuur afhankelijk te blijven. Want in de zogenaamde Derde Wereld zijn vakboeken in de inheemse talen zo goed als onbestaand. Wil daar iemand gaan studeren, wat dan ook, dan moet die eerst degelijk Engels, of Frans of Russisch leren, en maakt zich meteen helemaal afhankelijk van het land, dat het betrokken leesvoer levert. Mocht de Esperanto-beweging deze immense geestelijke honger kunnen stillen — hoofdzakelijk een budgettair probleem — dan zou de Internationale Taal zonder enige twijfel ook in de nog 'onontgonnen' delen van Azië en Afrika snel verbreiding vinden.

Israël, Viëtnam, Madagaskar

Op het Aziatisch vasteland mag zeker Israël niet onvermeld blijven, waar de Beweging een vergelijkbare status geniet als in West-Europa.
Verder nog de klaarblijkelijk sterk door de staat beïnvloede «Vjetnamese Vredeverdedigende Esperanto-Beweging», die bv. een jaar of drie geleden een ontroerend boek publiceerde over het terroristisch regime van Pol Pot in Cambodja.
In Afrika schijnt tot op heden alleen de organisatie in Madagaskar vermeldenswaard, alhoewel er beroering begint te komen in zowat alle landen van dit kontinent.

Wie nu nog hardnekkig om exacte getallen betreffende het aantal Esperantosprekers vraagt, die kan verwezen naar naslagwerken, zoals de *Fischer Weltalmanach 1984*, waarin het aantal sprekers van diverse talen in tabelvorm zijn aangegeven. Bij «Esperanto» wordt als tweede taal een getal vermeld van 3 tot 16 miljoen: een wel erg brede marge maar alleszins respektabel genoeg om het Esperanto ernstig te nemen...